

SAKKI ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle

17.3.2021

Asia: Hallituksen esitys HE 19/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Keskeiset kannat:

- Kannatamme esitettyjä muutoksia ja pidämme niitä hyvinä
- Käytännön toteutuksessa tulee huomioida resurssit, ohjeistus ja opiskelijoiden tosiasialliset mahdollisuudet saada osaamisensa arvioiduksi ja viedyksi Koski-tietovarantoon

Tarkemmat kommentit

Esityksen tavoitteena on saada vapaassa sivistystyössä hankittu, vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukainen, muu kuin tutkintotavoitteinen osaaminen näkyväksi säätämällä mahdolliseksi vapaan sivistystyön oppilaitoksissa hankitun osaamista kuvaavien suoritustietojen vieminen Koski-tietovarantoon. Vapaassa sivistystyössä järjestettävä vapaatavoitteinen tutkintoon johtamaton opiskelu tuo osallistujille monenlaista työelämässä ja vapaa-ajalla tarvittavaa osaamista, jonka tunnistamista ja tunnustamista tulisi helpottaa ja parantaa. Esityksellä toteutetaan tavoitetta osaamisperusteisuuden ulottamisesta läpi koulutusjärjestelmän ja edistetään jatkuvaa oppimista opiskelijan tarpeista lähtien.

Esityksessä ehdotetaan, että vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjille säädetään valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa mahdolliseksi tallentaa vapaan sivistystyön vapaatavoitteisen koulutuksen suoritustietoja Koski-tietovarantoon. Tallennettavat tiedot olisivat opiskelijan suorittama koulutus,

koulutuksen laajuus opintopisteinä, koulutuksen päättymisaika sekä opiskelijan osaamisen arviointi.

Tallentaminen edellyttäisi, että oppilaitoksen ylläpitäjä on päättänyt tarjota tietovarantoon tallentamista koulutuksen opiskelijoille, määritellyt koulutuksen laajuuden opintopisteinä, kuvannut koulutuksen osaamisperusteisesti sekä arvioinut opiskelijan suorituksen suhteessa kuvaukseen. Tallennettavien vapaatavoitteisten koulutusten määrittelemisestä opintopisteinä ja opiskelijan osaamisen arvioinnista ehdotetaan säädettäväksi vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa.

Kannatamme yllä mainittuja tavoitteita ja näemme että ne tukevat jatkuvaa oppimista, itsensä kehittämistä, koulutusjärjestelmän hahmottamisen helpottamista ja yksilön itsemääräämisoikeutta ja -mahdollisuuksia. Se, että tietojen tallennus on opiskelijan itsensä päätettävissä myös tukee näitä tavoitteita ja on muistakin esityksessä avatuista syistä johtuen hyvä linja. Vapaavalintaisuus vaatii kuitenkin paljon tukea ja opiskelijoiden informoimista, jotta tieto tästä mahdollisuudesta ja sen vaikutuksista leviää. Uhkana onkin, että mahdollisuus jää vajaasti käytettäväksi ja on kiinni koulutuksen tarjoajan käyttämistä järjestelmistä tai opintojärjestelmien resursoinnista.

Opetuksen järjestäjien tulisi informoida jatkossa opiskelijoita selkeästi mahdollisuudesta saada arviointi, jotta mahdollisuus tähän tosiasiallisesti myös toteutuisi. Epäselväksi jää, tuleeko pyyntö tehdä etukäteen ja missä muodossa. Jotta uudistus toteutuisi mahdollisimman selvänä, olisi tähän hyvä luoda yhteinen linja tai vähintään yhteiset käytännöt. Tavoitteena tulee olla, että opiskelijalla on opinnot aloittaessaan selkeä kuva siitä, miten voi saada opintonsa rekisteröityä ja mitä seurauksia sillä on. Pidämme hyvänä, että opetushallitus on järjestämässä asiasta koulutuksia ja että vapaan sivistystyön yhteistyöryhmä seuraa uudistusta.

Pidämme ymmärrettävänä ja hyväksyttävänä jatkovalmistelussa tullutta muutosta siihen, että viranomainen, joka on oikeutettu saamaan tiedot oppilaitoksen ylläpitäjältä, on oikeutettu saamaan ne myös tietovarannosta. Tältä osin pidämme erityisen tärkeänä, että opiskelijoita on informoitava ennen suostumuksen antamista.

JUTTA VIHONEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

jutta.vihonen@sakkiry.fi

VEERA FLORICA RAJALA

Pääsihteeri

050 3100 570

veera.florica-rajala@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula

edunvalvonnan asiantuntija

044 7766 048

matti.tujula@sakkiry.fi

Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry

Hakaniemenranta 1 C | 00530 Helsinki

www.sakkiry.fi | Y-tunnus: 0678133-8